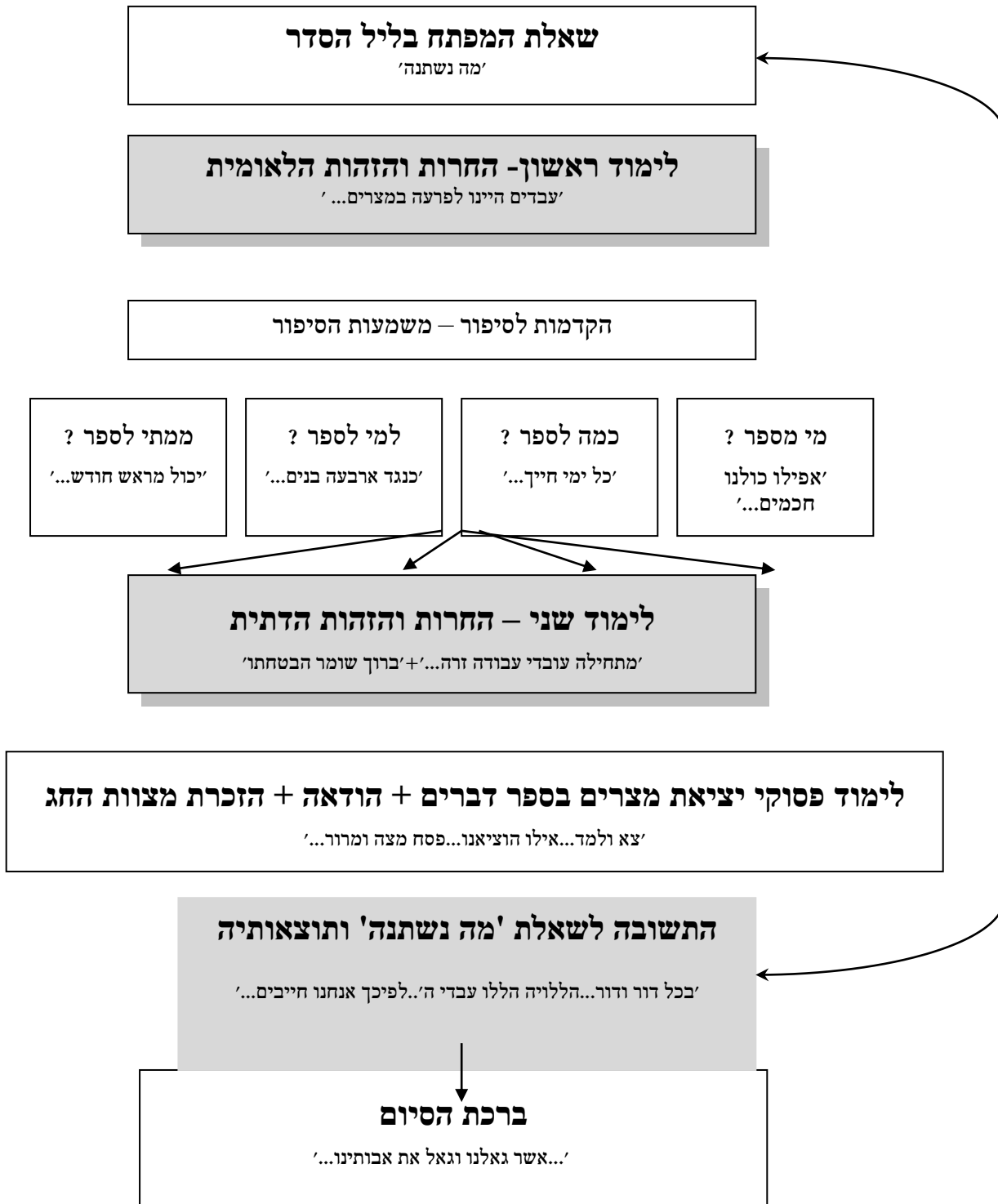

מהגדה לאגדה

1. קידושין כט ע"ב

ללמדו תורה. מנלן?

דכתיב: "ולמדתם אותם את בניכם".

והיכא דלא אגמריה אבוה - מיחייב איהו למיגמר נפשיה, דכתיב: "ולמדתם".

2. מסכת מנחות דף צט עמוד ב

אמר רבי יוחנן משום ר"ש בן יוחי: אפי' לא קרא אדם אלא קרית שמע שחרית וערבית - קיים 'לא ימוש' ודבר זה אסור לאומרו בפני עמי הארץ.

ורבא אמר: מצוה לאומרו בפני עמי הארץ.

¹ דברים פרק ה פסוק א

וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אֵת הַחֻקִּים וְאֵת הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי דֹבֵר בְּאָזְנוֹכֶם הַיּוֹם וְלִמְדַתֶּם אֹתָם וְשִׁמְרַתֶּם לַעֲשֹׂתָם:

שאל בן דמה בן אחותו של ר' ישמעאל את ר' ישמעאל: כגון אני שלמדתי כל התורה כולה, מהו ללמוד חכמת יונית? קרא עליו המקרא הזה: "לא ימוש ספר התורה הזה מפיו והגית בו יומם ולילה" צא ובדוק שעה שאינה לא מן היום ולא מן הלילה ולמוד בה חכמת יונית.

3. ספר המצוות לרמב"ם מצות עשה יא

והמצוה ה"א היא שצונו ללמוד חכמת התורה וללמדה וזה הוא שנקרא תלמוד תורה **והוא אמרו (שם) ושנתם לבניך**. ולשון ספרי לבניך אלו תלמידיך וכן אתה מוצא בכל מקום שהתלמידים קרוים בניי שנאמר ויצאו בני הנביאים. ושם נאמר ושנתם שיהו מחודדין בתוך פיו כשאדם שואלך דבר לא תהא מגמגם לו אלא אמור לו מיד. וכבר נכפל הצווי הזה פעמים רבות, ולמדתם ועשיתם, למען ילמדון (פ' וילך). וכבר התפזר הזרוז על מצוה זו ולשקוד בה תמיד במקומות הרבה מן התלמוד. ונשים אין חייבות בה מאמרו בה (פ' והא"ש) ולמדתם אותם את בניכם ואמרו בניכם ולא בנותיכם כמו שהתבאר בגמר קדושין (כט ב, ל א):

4. רמב"ם הלכות תלמוד תורה פרק א הלכה ח

כל איש מישראל חייב בתלמוד תורה בין עני בין עשיר בין שלם בגופו בין בעל יסורין בין בחור בין שהיה זקן גדול שתשש כחו אפילו היה עני המתפרנס מן הצדקה ומחזר על הפתחים ואפילו בעל אשה ובנים חייב לקבוע לו זמן לתלמוד תורה ביום ובלילה **שנאמר והגית בו יומם ולילה**.

רמב"ם הלכות חמץ ומצה פרק ז

מצות עשה של תורה **לספר** בנסים ונפלאות שנעשו לאבותינו במצרים בליל חמשה עשר בניסן שנאמר [שמות י"ג] **זכור** את היום הזה אשר יצאתם ממצרים כמו שנאמר [שמות כ'] **זכור** את יום השבת ומנין **שביל חמשה עשר** ? תלמוד לומר "והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה" - בשעה שיש מצה ומרור מונחים לפניך. ואף על פי שאין לו בן, אפילו חכמים גדולים **חייבים לספר** ביציאת מצרים וכל המאריך בדברים שאירעו ושהיו הרי זה משובח.

ספר המצוות לרמב"ם מצות עשה קנז

והמצוה הקנ"ז היא שצונו **לספר** ביציאת מצרים בליל חמשה עשר בניסן בתחלת הלילה כפי צחות לשון המספר. וכל מה שיוסיף במאמר ויאריך הדברים בהגדלת מה שעשה לנו השם ומה שעשו עמנו המצרים מעול וחמס ואיך לקח השם נקמתנו מהם ובהודות לו ית' על מה שגמלנו מחסדיו יהיה יותר טוב. כמו שאמרו (הגש"פ) כל המאריך לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח.

הגדה של פסח - מנחת אשר

אפילו כולנו חכמים, כולנו נבונים, וכו', מצוה עלינו לספר.

כבר נתקשו רבים בהבדל שבין מצות זכירת יציאת מצרים שנוהגת תמיד ביום ובלילה, למצות הסיפור שנוהגת רק בליל א' דפסח. ונראה דבכל יום מצווים אנו להזכיר כדי לדעת אבל בליל הסדר מצווים אנו לספר כדי להרגיש. בלילה הזה צריך כל אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים, וכעבד שיצא לחירות, מאפילה לאורה ומשעבוד לגאולה, צריך הוא להודות ולהלל על חסדיו הגדולים ית"ש

וכן אנן חזינן בלשון הרמב"ם בספר המצוות (עשין קנ"ז) שכלל במצוות סיפור יציאת מצרים גם את החיוב להודות ולהלל להקב"ה על שהוציאנו מעבדות לחירות.

ולכן אמרו דאפילו כולנו חכמים כולנו נבונים כולנו יודעים את התורה מצוה עלינו לספר ביצי"מ, דאילו היה ענין המצוה ותכליתה רק לדעת, מה לחכמים ולנבונים להוסיף ולעסוק בסיפור יצי"מ אחר שהם יודעים כבר את הכל, אך מכיון שתכלית הסיפור איננו בידיעה שכלית אלא בהמיית הלב וערגת הנפש אף חכמים ונבונים מצווים בה.

